

עפ"ג 1348/09/21 - אסמאעיל וסאם נגד מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ג 1348-09-21 וסאם נ' מדינת ישראל 18 נובמבר 2021

בפני הרכב כב' השופטים:
י. גריל, שופט עמית [אב"ד]
א. בולוס, שופט
מ. דאוד, שופט
המערער:

אסמאעיל וסאם
ע"י ב"כ עוה"ד אחמד מסרי

נגד
המשיבה:

מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ
באמצעות הלשכה המשפטית
ע"י ב"כ עוה"ד נתלי דדון

הודעת ערעור מיום 1.9.2021 על גזר-דינו של בית משפט השלום בקריות (ס. הנשיאה, השופט י. טורס) מיום 20.6.21 בת"פ 20922-03-19.

פסק דין

א. בפנינו ערעור על גזר-דינו של בית משפט השלום בקריות (ס. הנשיאה, כב' השופט י. טורס) מיום 20.6.2021 בת"פ 20922-03-19, לפיו נגזרו על המערער, יליד 1975, 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי בן 7 חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, קנס בסך 50,000 ₪ או 150 ימי מאסר תמורתו, ב-50 תשלומים שווים ורצופים, וחתימה על התחייבות בסך 10,000 ₪.

ב. הנסיבות הצריכות לעניין הן בתמצית אלה:

בכתב-האישום המתוקן (מיום 20.5.21) נטען, שבין השנים 2011-2014 הייתה הנאשמת מס' 2, הדר איכות ובניה בע"מ (להלן: "**החברה**") חברה פרטית שמקום מושבה בכפר נחף ועיסוקה בכוח אדם. החברה הייתה רשומה ברשויות מס ערך מוסף כחברה בע"מ לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "**חוק מע"מ**"), והמערער (נאשם מס' 1) היה בעל השליטה והמנהל הפעיל בה. נטען בכתב-האישום המתוקן, שבתקופה הרלוונטית לכתב האישום, ניכה המערער בספרי הנהלת החשבונות של החברה 25 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס שהוצאו על שם חמישה עוסקים מבלי שהיה להם מסמך כאמור בסעיף 38 של חוק מע"מ ומבלי שבוצעו העסקאות כמפורט בחשבוניות (להלן: "**החשבוניות הפיקטיביות**") במטרה להתחמק או להשתמט

מתשלום מס אמת.

סה"כ סכום העסקאות שנרשם בחשבוניות הפיקטיביות שכלל המערער בספריה של החברה הוא: 6,037,004 ₪, והמע"מ בגין הוא: **874,384 ₪**.

טוענת המדינה, כי המערער והחברה ניכו מס תשומות מבלי שהיה להם מסמך כנדרש בסעיף 38 לחוק מע"מ במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס ובעשותם כן ניהלו המערער והחברה ספרי הנהלת חשבונות כוזבים במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

המדינה ייחסה למערער ולחברה בכתב-האישום המתוקן 25 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כנדרש בסעיף 38 לחוק מע"מ - עבירה לפי סעיף 117 (ב)(5) לחוק מע"מ ביחד עם סעיף 117 (ב)(3) לחוק מע"מ, וכמו כן עבירה לפי סעיף 117 (ב)(6) לחוק מע"מ בגין ניהול פנקסי חשבונות כוזבים.

ג. בתחילת המשפט כפרו החברה והמערער בטענה שעסקין בחשבוניות פיקטיביות, וכן טענו, שספריהם היו אמת, הכל כאמור בכפירה המפורטת שהוגשה.

לפיכך, נשמעו עדים מטעם המדינה בישיבות מיום 7.4.21 ו-19.4.21. בישיבה מיום 20.5.21 הודיעו באי כוח הצדדים לבית משפט קמא, שהגיעו להסדר טיעון לפיו יתוקן כתב-האישום, המערער יחזור בו מן הכפירה, יודה בכתב-האישום המתוקן ויורשע. כמו-כן הוסכם, שהמדינה תגביל את עצמה לענישה של 15 חודשי מאסר בפועל ואילו ההגנה תטען באופן חופשי למאסר על-תנאי, קנס לשיקול דעת בית-המשפט והתחייבות להימנע מעבירה בסך 10,000 ₪.

לאחר שהמערער הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן ניתנה הכרעת דין המרשיעה אותו בהתאם (הכרעת דין נוספת המרשיעה את החברה ניתנה ביום 20.6.21).

ד. בישיבת בית משפט קמא מיום 26.5.21 נשמעו טיעונים לעונש. ב"כ המדינה, הגישה את גיליון ההרשעות הקודמות של המערער, ובהמשך לטיעונים בכתב שהגישה, עמדה על-כך שמדובר בעבירות מס חמורות, כמו-כן ציינה את הפגיעה המשמעותית לקופה הציבורית נוכח מספר העבירות וגובה סכום המע"מ (למעלה מ-870,000 ₪), והוסיפה, שמתחם הענישה נע בין 10 חודשי מאסר עד 24 חודשי מאסר ובנסיבותיו של התיק והעובדה שהמערער לא הסיר את המחדל, סבורה המדינה שהענישה של 15 חודשי מאסר בפועל היא ראויה ונמצאת סמוך לתחתית המתחם. לטענתה, אין להטיל תקופת מאסר הפחותה מ-15 חודשים, וזאת כדי לשקף את חומרת העבירות, וכמו כן ציינה, שלמרות הסדר הטיעון אין להתעלם מן העובדה שבזבז זמן שיפוטי.

ה. מטעם ההגנה הובאה עדות אופי מפי ראש המועצה המקומית נחף, שמסר, כי המערער תרם רבות

לעמותות, לקבוצות כדורגל וכדורסל, וכן נטל חלק בליווי פרויקט של הקמת מסגד, ועוד הוסיף, כי המערער עוזר רבות ליישוב סכסוכים בין אנשים, ומהווה עמוד שדרה מרכזי בביתו ובמשפחתו והיעדרותו תגרום לבעיות שלא ניתן יהיה ליישב.

הסנגור טען, שאין מדובר בעבריו. באשר לתיק מושא הדין טען, כי נעשו על ידי המדינה מחדלי חקירה חמורים ואלמלא מחדלים אלה יכול והאישום לא היה מוגש. עוד טען, שכל הסכומים מושא החשבוניות שבכתב האישום שולמו במלואם על ידי המערער.

בית משפט קמא ציין באותו מעמד, כי טיעונו זה של הסנגור חותר תחת יסודות העבירה הואיל והוא מניח העדר מודעות לכך שהחשבוניות פיקטיביות, והסנגור אכן חזר בו מטיעון זה.

הסנגור הוסיף וטען, שהאחרונה שבעבירות מושא כתב-האישום בוצעה בשנת 2013 ומאז לא חזר המערער על עבירות מסוג זה וכן ציין, שהמערער עושה הכל כדי לעבוד ולפרנס את משפחתו. הסנגור טען עוד, כי הוא פנה ב-2016 ליחידה החוקרת וביקש שתבוצענה חקירות נוספות בפרשיה, אך הדבר לא נעשה.

הסנגור הדגיש את השיהוי הניכר שחל במועד הגשת כתב-האישום, וכן העלה טענת הגנה מן הצדק ואכיפה בררנית, בציינו, שכעולה מן העדויות שנשמעו עדי התביעה בתיק זה, כמעט כולם, למעט אחד, הם עברייני מס ואינם דוברים אמת, אך המדינה בחרה שלא להתעמת עם טענות אלה ויתר על כן, אחד מן העדים אף העיד שהוא מפיץ חשבוניות פיקטיביות במיליוני שקלים, ובית משפט קמא אף הזהירו מפני הפללה עצמית. הסנגור טען, שעדות זו הועלתה על הכתב עוד בשנת 2014 אך מאז ועד היום לא נעשה דבר לגבי אותו עד.

הסנגור עמד על מצבו הכלכלי והמשפחתי של המערער וציין, כי הלה נכנס לסחרחורת כלכלית, איבד את החברה שהייתה שנים ברשותו, נקלע לחובות רבים, יש כנגדו מספר תיקי הוצל"פ, הוא עובד יום ולילה כדי לצאת ממעגל החובות ומשתכר כיום כ-7,000 ₪ לחודש ומסיבה זו אינו יכול להסיר את המחדל.

הסנגור הגיש תעודות שונות בעניינו של המערער והדגיש, שאין מדובר באדם שלילי אלא במי שעוסק רבות ביישוב סכסוכים בכפר ובתרומות. המערער אב לחמישה קטינים, כשרובם נמנים על התלמידים הטובים ביותר שבבית הספר, אך אחד מן הילדים זקוק בשל מצבו לליווי מתמיד ואישי של המערער ורעייתו.

הסנגור ביקש להסתפק במאסר מותנה וקנס שתהא בו התחשבות במצבו הכלכלי של המערער, ולחלופין, לאפשר למערער לרצות את המאסר בעבודות שירות, וביחס לחברה ביקש להסתפק בקנס סמלי הואיל והחברה אינה פעילה עוד.

הסנגור הפנה לפסיקה רלוונטית, כשבחלק מן המקרים המחדל הוסר ובחלק לא, והוסיף כי בעניינו מדובר בנסיבות מאוד מיוחדות וביקש להפנות את המערער לממונה על עבודות שירות.

1. המערער פנה לבית משפט קמא, הביע חרטה וביקש שבית המשפט יתחשב במצבו, וציין שילדיו תלמידים מצטיינים, אך אחד מן הילדים, בגלל מצבו, סבל מאוד בתקופה שהמערער היה בעבר בבית

הסוהר וציוניו ירדו ולאחר שהשתחרר מן המאסר התחיל אותו ילד להשתפר בלימודים והוא זקוק לחיזוק וליווי מצד המערער ולכן הטלת עונש מאסר בפועל תגרום נזק גדול לאותו בן שהמערער משקיע בו רבות וכן יפגע הדבר בבגרויות של הבת.

המערער הביע חשש שכניסתו פעם נוספת למאסר תהרוס את המשפחה ולכן ביקש שיוטל עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ז. בית משפט קמא פנה לב"כ המדינה וביקש לקבל הסבר לפער הזמנים שבין פתיחת החקירה להגשת כתב-האישום.

בתשובתה לבית המשפט ציינה ב"כ המדינה, שהחקירה בתיק זה נמשכה כשנה מינואר 2014 עד דצמבר 2014. בתחילת 2015 הועבר תיק החקירה לתביעה ומכתב יידוע ראשון נשלח למערער ולחברה באפריל 2015. תיק החקירה נבחן על ידי רשויות התביעה בתחילת 2018 ובמאי 2018 הוחלט על ביצוע השלמות חקירה ולאחר ביצוען חזר התיק לבחינה מחודשת של רשויות התביעה והוחלט על הגשת כתב אישום. בפברואר 2019 התקיים שימוע בנוכחות המערער ובא-כוחו וכתב האישום הוגש במרץ 2019. ב"כ המדינה הוסיפה, כי התמשכות ההליכים הובאה בחשבון כשיקול מכריע בעת ההגעה להסדר טיעון כשהמדינה הגבילה את עצמה לענישה הקרובה לרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

ח. במענה להודעתה זו של ב"כ המדינה טען הסנגור בפני בית משפט קמא, שהודעת ב"כ המדינה לוקה בחסר ובאי-דיוקים. לא נראה שיש בתיק השלמות חקירה, וההשלמה שהייתה אמורה להיות מבוצעת, לטענת הסנגור, נוכח פנייתו בשם המערער בשנת 2016, לא בוצעה ולא ברור איזה השלמות נעשו לאחר שנת 2018.

כמו-כן נטען, שבשימוע בפברואר 2019 (שנערך ללא נוכחות המערער שהיה אותה עת בכלא) הועלו טענות הסנגור בדבר הצורך בהשלמת חקירה ואכיפה בדרנית, אך הדבר לא הועיל. הסנגור חזר על טענתו לפיה כתב-האישום הוגש רק כנגד המערער והחברה למרות שהיו בתיק זה מעורבים אחרים שהודו שחילקו חשבוניות פיקטיביות, אך כנגדם לא הוגש כתב אישום.

ט. בגזר הדין קבע בית משפט קמא, שיש להתייחס לעבירות שביצע המערער כמסכת עבריינית אחת ויש לקבוע בגינה מתחם ענישה אחד. בית משפט קמא ציין, שהמערער פגע בצורה ממשית, חוזרת ונשנית, בקופה הציבורית כשעבירות אלה פוגעות בערך השוויון שבנשיאת נטל המס. כמו-כן עמד בית משפט קמא על-כך, שמדובר בעבירות המבוצעות תוך תכנון מוקדם, השקעת מחשבה רבה ותעוזה. המערער והחברה עשו שימוש ב-25 חשבוניות פיקטיביות כשסכום המע"מ המצטבר שנכנס לכיסם הוא 874,384 ₪ ומדובר במצג שווא שקרי כלפי רשויות המס תוך שימש במסמך שתוכנו שקר במטרה לקבל כספים במרמה מקופת המדינה. עד היום לא הוסר המחדל ולפיכך נגרם נזק משמעותי לקופת המדינה.

לצד זאת התייחס בית משפט קמא לשיהוי המשמעותי ביותר שחל בהגשת כתב-האישום ובית משפט קמא ציין

שלא ניתן לכך הסבר משכנע, וקבע שראוי להביא זאת בחשבון לענין העונש בגדרי המתחם.

י. בהתייחס לטענת הסנגור, במהלך הטיעון לעונש, לפיה במהלך שמיעת הראיות הוצגו ראיות בדבר אחרים שביצעו עבירות דומות, אך לא הועמדו לדין וכי אחד מן העדים אף ציין בפני בית-המשפט שהוא מפיק חשבוניות פיקטיביות וכי הדבר היה ידוע למדינה מתחילת הדרך, הפנה בית משפט קמא בגזר-דינו להחלטתו הקודמת מיום 7.6.21 בה ציין כך: **"ביחס לטענה לאכיפה בררנית, הרי שלא נקבעו בנושא ממצאים עובדתיים בשלב בירור האשמה לאור כך שהנאשם הודה בכתב אישום מתוקן מבלי שהוסכם על עובדות בנושא, כך שקיים קושי מובנה בנושא (ראו בהשוואה ע"פ 7349/14)".**

בית משפט קמא הוסיף בגזר הדין כדלקמן (פסקה 15):

"דעתי היא שאין מקום לעשות שימוש במסגרת גזר הדין בעובדות שלא נזכרו בכתב-האישום המתוקן ושלא נקבעו בעניינם ממצאים, בוודאי שלא לצורך קביעה בעלת משמעות רבה, כגון הגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית. אדגיש עוד שלא התקיים כלל דיון בנושא. לו ביקשו הנאשמים לעמוד על טענה זו היה עליהם לוודא שהעובדות הנדרשות לצורך כך נכללות במסגרת כתב-האישום המתוקן והאפשרות לטעון בנושא לצורך גזירת הדין נשמרת להם. זאת לא נעשה ומשכך, אין מקום לדון בנושא במסגרת גזר הדין".

נציין כאן, שבפסק דינו של בית-המשפט העליון: ע"פ 858/20 פארס ג'ארבאן נ' מדינת ישראל (2.7.20) (להלן: **"עניין ג'ארבאן"**), שאליו הפנה בית משפט קמא, נכתב בסעיף 18:

"ככלל, הפירוט העובדתי שבכתב אישום שתוקן מכח הסדר טיעון, ואשר בו הודה הנאשם, הוא שקובע את התשתית העובדתית והנסיבתית המלאה, שעתידה לשמש בסיס לגזר הדין ובית המשפט אינו רשאי להיזקק לעובדות שאינן מופיעות בו (ע"פ 2256/17 חנניאייב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 17 (8.8.2018)). זאת, מתוך הבנה כי הסכמת הצדדים היא שעומדת בבסיס כתב האישום המתוקן וכל שינוי או תוספת הנוגעת לנסיבות ביצוע העבירה, כפופים לתנאים המחמירים הנקובים בסעיף 40(ב)(2) לחוק ...

בענייננו, חלק מן הטענות העובדתיות שבפי המערער לא רק שאינן מופיעות בכתב האישום המתוקן אלא אף עומדות בסתירה לו וחותרות תחתיו...

.... העובדה כי הסדר הטיעון נחתם לאחר שנשמעו עדי תביעה מרכזיים, אינו מהווה טעם ראוי לחריגה מן הכלל. אזכיר כי שמיעת המשפט לא הושלמה, בית המשפט קמא לא דן ולא הכריע בעניינים אלו ומטבע הדברים הסדר הטיעון וכתב האישום המתוקן שקללו את ההשלכות האפשריות של אותן עדויות שכבר נשמעו". (ההדגשה שלנו).

י"א. בית משפט קמא הוסיף ועמד בגזר דינו על-כך, שבתי המשפט הדגישו את החומרה היתרה שיש לייחס לעבירות מס הואיל ואי-תשלום מס אמת גורם נזקים כלכליים כבדים למשק המדינה והוסיף, כי מדיניות הענישה בעבירות שבהן הורשעו המערער והחברה היא מחמירה ובהעדר נסיבות מיוחדות יוטל עונש מאסר בפועל במיוחד כשמדובר בהיקפי מרמה גדולים שלא הוחזרו ובריבוי עבירות ואישומים. עוד נקבע, שבגין עבירות אלה אין להסתפק, ככלל, בהטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות אלא יש למצות את הדין עם העבריינים ולהטיל עונש מאסר מאחורי סורג ובריו בליווי קנס.

בית משפט קמא הפנה לפסיקה רלוונטית והגיע לכלל מסקנה שמתחם העונש ההולם את העבירות מושא הדיון נע בין 12 חודשי מאסר עד 30 חודשי מאסר בפועל וכמו כן קנס הנע בין 50,000 ₪ עד 150,000 ₪.

בית משפט קמא ציין, שלא נטען דבר בעניין סיכויי השיקום של המערער ולא נמצאה הצדקה לחרוג לקולא ממתחם הענישה וכמו כן לא התבקש תסקיר ולא הובאו נתונים מהם ניתן להסיק כי למערער סיכויי שיקום מעשיים המצדיקים הקלה בשל כך. בית משפט קמא הביא בחשבון את הודאתו של המערער בכתב-האישום המתוקן שהביאה לחסכון משמעותי בזמן שיפוטי, לרבות חרטה וקבלת אחריות, וכן הביא בחשבון את הנסיבות המשפחתיות והאישיות של המערער ואת מצבו הכלכלי הנטען.

יחד עם זאת, ציין בית משפט קמא לחומרה את העובדה שהמערער ריצה בעברו שני מאסרים מאחורי סורג ובריו בגין עבירות אלימות, וכן הביא בחשבון את העובדה שהמחדל לא הוסר, אף לא במקצת, ומדובר בסכום משמעותי מאוד של 874,384 ₪ והוסיף, כי הסרת מחדל היא ניסיון של נאשם לתקן את תוצאות העבירה ולפיכך זו נסיבה רלוונטית לקביעת העונש בגדרי מתחם הענישה.

בית משפט קמא אף הפנה לפסיקה לפיה אי-הסרת המחדל מהווה נסיבה משמעותית לחומרה (רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (26.10.16)).

בית משפט קמא הוסיף, כי לא התעלם מן הטענה בדבר מצבו הכלכלי הרעוע של המערער, אך הוסיף, שמצב כלכלי קשה אינו בגדר נסיבה המצדיקה שלא להחזיר לקופת המדינה את הכספים שנגזלו ממנה שלא כדין ובעניינו, המערער והחברה לא החזירו דבר מן הסכומים שנטלו בכזב, והפנה לרע"פ 6093/20 יחיא ג'אבר נ' מדינת ישראל (7.9.2020).

י"ב. בית משפט קמא חזר וציין, כי השיהוי שחל בהגשת כתב-האישום הוא משמעותי מאוד וההסבר שניתן על ידי המדינה אינו מניח את הדעת. גם אם הטיפול הצריך השלמות חקירה עדיין מדובר בשיהוי משמעותי שעליו לבוא לידי ביטוי בענישה. יחד עם זאת ונוכח מכלול נתוני המקרה, חומרת המעשים, סכום המרמה, והעובדה שהמחדל לא הוסר, אף לא בחלקו, קבע בית משפט קמא, שהשיהוי יובא בחשבון באופן מתון בקביעת העונש והוסיף, כי יש גם להתחשב בטענת המדינה שהיא הביאה בחשבון את עניין השיהוי בקביעת גבול העתירה העונשית והמתחם.

בית משפט קמא היה ער לכך שעונש מאסר עלול לפגוע במערער ובני משפחתו ופגיעה זו היא נגזרת טבעית

מעונש המאסר, ואולם, נוכח מהות העבירות, ריבויין וסכום המס שנגזל מן הקופה הציבורית (מעל 870,000 ₪) והעובדה שהמחדל כלל לא הוסר עד היום, לא ניתן להימנע מהטלת עונש מאסר בכליאה.

על-יסוד כל האמור לעיל, גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים שפירטנו בפתח דברינו, ואילו על החברה, שאינה פעילה עוד הוטל קנס סימלי של שקל אחד.

י"ג. המערער ממאן להשלים עם גזר-דינו של בית משפט קמא וערעורו מונח בפניו.

נטען, שבית משפט קמא שגה משלא נתן מענה לטענת הגנה מן הצדק שהוגשה בפניו בצורה מסודרת וקיבלה חיזוק משמעותי בראיות שהוגשו בפני בית משפט קמא. הסנגור טען, שקיימת בענייננו אכיפה בררנית זועקת, וכי לא מוצה הדין עם מעורבים שהודו בביצוע עבירות העולות בחומרתן על אלה שביצע המערער, וכמו כן לא התייחס בית משפט קמא לעובדה שהמערער הפנה את החוקרים בטרם סיום החקירה לאדם שהביא את הספקים שלו ואף המציא להם הקלטה המאשרת זאת בלשוננו של אותו אדם, אך החוקרים, כך נטען, בחרו להתעלם מן ההקלטה ונמנעו מלהשלים את החקירה.

נטען עוד, כי שגה בית משפט קמא משהטיל על המערער עונש כה חמור בעוד שהאחרים לא הועמדו לדין במסגרת אותו תיק, הגם שהאכיפה הבררנית בענייננו, כך נטען, זועקת לשמים.

עוד נטען, שרשויות החקירה לא ביצעו פעולות חקירה מהותיות הן ביחס לטענות שהעלה המערער בטרם הסתיים תיק החקירה בענייננו, והן בחקירת עבירות ופעולות שהמעורבים האחרים בתיק גילו בפני החוקרים.

טענה נוספת היא, שבית משפט לא התייחס לפסיקה ענפה שהונחה בפניו שבה הורשעו נאשמים אחרים בעבירות דומות ואף חמורות בהרבה והעונש שהוטל עליהם פחות בהרבה מן הענישה שהוטלה על המערער. עוד נטען, כי שגה בית משפט קמא משקבע, שהמערער והחברה גרפו את הכספים לכיסם ובקביעתו שזהו הנזק שנגרם למדינה, וכן שגה משהטיל על המערער עונש מאסר בפועל חמור משעסקין בתיק שהוגש בשיהוי רב ומדובר בנאשם שלא היה מעורב לא לפני ולא אחרי המקרה מושא הדיון בעבירות מע"מ.

עוד נטען, כי המערער אב לילדים למופת, כשאחד מהם בגין מצבו זקוק לתמיכה וליווי מצד האב. עוד הודגש, שהמערער נטול עבר פלילי בתחום המסים. בנוסף נטען, כי שגה בית משפט קמא משלא הפנה את המערער לממונה על עבודות שירות כדי לשקול את התאמתו לריצוי עונש מאסר בפועל בעבודות שירות מה גם שהמערער הודה במיוחס לו, הביע חרטה, שיתף פעולה עם רשויות המס, ולא ניסה להימלט מאימת הדין.

נטען עוד בערעור, שבית משפט קמא לא התייחס לעובדה שעדים שהעידו בפניו אישרו שמסרו חשבוניות מס פיקטיביות (לא למערער) ולמרות אזהרת בית-המשפט לאותם עדים מפני הפללה עצמית אישרו העדים את הדברים והסבירו כיצד בוצעה השיטה.

נטען, שאותם עדים, שהופעלו בידי אחרים, הונו את המערער והעבירו לו עבור העבודות חשבוניות מזויפות. בנוסף נטען, כי שגה בית משפט קמא משלא התייחס לעובדה שהעבודות מושא החשבוניות בוצעו בפועל הואיל והמשיבה עצמה הציגה את הראיות לביצוע העבודות על ידי הבאת מזמיני העבודות ובית משפט קמא שגה משלא התייחס לעובדה שהחוקרים לא חקרו את העובדים שנכחו בשטח בזמן החקירה הואיל ומחקירתם יכלו להגיע לחקר האמת ולמפעילים שלהם.

המערער מלין על-כך שבית משפט קמא לא נתן את דעתו ולא ייחס משקל לליקויים המהותיים בתיק ולעובדה שהחוקרים נמנעו מלבצע השלמות חקירה כאשר המערער דרש זאת בטרם סגירת התיק. עוד נטען, שבית משפט קמא לא התחשב בעקרון אחדות הענישה והתעלם מן הפסיקה שהוצגה בפניו בעניינים דומים ואף חמורים יותר כשהנאשמים באותם מקרים קיבלו עונשים פחותים.

הסנגור מפנה בהודעת הערעור לעדויות של עדי תביעה שהעידו בפני בית משפט קמא בישיבה מיום 19.4.21, וטענתו היא שכמעט כולם לא היו דברי אמת, ואחד מהם אף הודה בפני החוקרים שהוא מוכר חשבוניות מס פיקטיביות, ויש לו שותף, אך מעולם לא הוגש נגדו כתב אישום. לטעמו של הסנגור, זהו מקרה בולט של אכיפה בררנית.

נטען עוד, שהמערער הודה הן בהמלצת בית משפט קמא והן נוכח העובדה כי היה ברור שהוא נפל קרבן לעוקץ של חבורה מאורגנת היטב שמטרתה לבצע עבירות מול שלטונות המס ולהונות את המדינה תוך שימוש בחשבוניות שאינם שלהם.

מצוין הסנגור, כי המערער הבין שהוא חטא משלא עמד בדרישות החוק והפסיקה ולא העמיק די הצורך בדרישת מסמכים מן האנשים שעבדו מולו, אך מאידך גיסא רק הוא הועמד לדין ורק הוא התבקש לשלם עבור טעויותיו.

לטענת המערער העונש שהוטל עליו הוא בגדר המתחם כפי שסוכם, אך לדעת המערער היה על בית משפט קמא להתחשב בטענותיו, לקבל את טענת ההגנה מן הצדק ולהתחשב בראיות שהובאו בפני בית-המשפט בתיק זה, ומכל מקום צריך היה להסתפק בהטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. הסנגור מפנה בטיעוניו לפסיקה בכל הנוגע לעקרון אחדות הענישה והפחתת העונש על ידי ערכאת הערעור מקום בו מתברר שבמקרים דומים הוטלה ענישה חמורה פחות.

לטעמו של הסנגור, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מן הסוג בו הורשע המערער מעלה שיש מקום להטיל על המערער קנס שהוא פחות בהרבה מזה שהוטל עליו והמאסר אמור להיות עד שישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות כשבמקרים דומים רבים הוטלו עונשים החל ממאסר מותנה ועד עונש מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות.

י"ד. בישיבת בית-המשפט שהתקיימה בפנינו ביום 28.10.21, חזר הסנגור על כל הטענות המפורטות שהעלה בערעורו, לרבות בעניין אכיפה בררנית, הגנה מן הצדק, מחדלי חקירה וכן שיהיו.

במענה לשאלות שהוצגו לו במהלך הטיעון ציין הסנגור בין היתר: "אין לנו מחלוקת על-כך שהחשבוניות פיקטיביות לפי הפסיקה והחוק. טענתנו בתיק זה העיקרית היא טענת אפליה וטענה מן הצדק" (עמ' 2 לפרוט').

בין יתר הדברים טען הסנגור, שמאז ביצוע העבירות חלפו כ-10 שנים, ובמהלכן לא ביצע המערער כל עבירה ולכן תוהה הסנגור, מה האינטרס הציבורי שיופק משליחתו של המערער למאסר ומה גם שלאחד מילדיו יש בעיות בריאותיות ולמערער יש קשיים כלכליים.

ט"ו. ב"כ המדינה טענה, שבית משפט קמא הביא בחשבון בגזר-דינו את כלל השיקולים הנדרשים לקביעת העונש ונתן דעתו באופן מפורט לטענותיו של המערער, הן לעניין השיהוי, הן לעניין מחדלי החקירה, ולרבות האכיפה הבררנית וההגנה מן הצדק. עוד טענה, כי האינטרס הציבורי מחייב החמרה בענישתם של עברייני מס ונקודת המוצא בעבירות בהן הורשע המערער היא הטלת עונש מאסר ממשי. בנוסף טענה, שגזר-דינו של בית משפט קמא תואם את פסיקת בית-המשפט העליון ואת האינטרס הציבורי והוסיפה, כי האינטרס הפרטי של המערער נסוג מפני האינטרס הציבורי.

באשר לטענת המערער בעניין עד התביעה שהעיד, כי מסר חשבוניות פיקטיביות טענה ב"כ המדינה, שאין הדבר מפחית מן העבירות שביצע המערער ועדותו של אותו עד מחזקת את העובדה שמדובר בחשבוניות פיקטיביות. ב"כ המדינה ציינה, שתוכן עדותו של אותו עד היה ידוע למדינה, שהרי העד זומן לחקירה תחת אזהרה ואין המדובר בעניין שעלה לראשונה בפני בית משפט קמא, וכן הוסיפה, שלא מתנהל תיק כנגד אותו עד הואיל ואין די ראיות על-מנת להגיש כתב אישום.

ט"ז. בשים לב לטענות ששמענו מפי הסנגור ובמענה לכך מפי ב"כ המדינה, ביקשנו לדעת האם נקטה המדינה הליכים כנגד העד שהודה כי הוא מחלק חשבוניות פיקטיביות. לאחר שביררה עם הממונים עליה מסרה לנו ב"כ המדינה, כי נפתח תיק כנגד אותו עד לגבי הפצת חשבוניות פיקטיביות אשר נסגר מחמת חוסר ראיות. יחד עם זאת הוסיפה, שעליה לעשות בדיקה מעמיקה יותר, ולכן בתום הישיבה (עמ' 7 לפרוט') ביקשנו שב"כ המדינה תמציא לנו תשובה מפורטת לגבי השאלה מה הנימוקים שבגינם לא ננקט הליך משפטי כנגד אותו עד ומה חלקו בפרשה, אם בכלל, תוך מתן אפשרות לסנגור להגיב על-כך.

י"ז. נוסף, כי במהלך הישיבה פנה המערער לבית המשפט ומסר, כי הוא אב לחמישה ילדים מתוכם ארבעה ילדים מחוננים כשלאחד הילדים יש בעיות בריאותיות, ולכן הוא זקוק לאבא תומך ובהתאם לכך ביקש המערער שבית המשפט יתחשב במצבו, וכן ציין, שאחד מילדיו בגיל ההתבגרות והוא אינו רוצה שהבן יתחבר לאנשים שאינם טובים.

י"ח. ביום 1.11.21 נמסרה לנו הודעת ב"כ המדינה, ולפיה כנגד העד (שמסר בבית המשפט כי הוא מכר חשבוניות פיקטיביות) נפתח תיק חקירה בחשד להפצת חשבוניות פיקטיביות, התיק נבחן על ידי יועץ

משפטי ונסגר בהעדר ראיות מספיקות. צוין עוד בהודעת ב"כ המדינה: "בבחינת החומר הראייתי בתיק עלה כי החשדות התמקדו בפורמטים אחרים שאינם מהפורמט נשוא כתב-האישום שהוגש כנגד המערער".

עוד ציינה, כי בעדותו בפני בית משפט קמא מיום 19.4.21 הכחיש אותו עד קשר להפצת חשבוניות המס אשר נמסרו למערער, וטען, כי אינו מכיר את המערער (עמ' 36 לפרוט' הדיון בפני בית משפט קמא). מכאן טענת ב"כ המדינה, שבכל הנוגע לחשבוניות מושא כתב-האישום לא עלה חשד כנגד אותו עד כי הוא זה שהפיץ את החשבוניות, ולא היה מקום להעמידו לדין ולכן, כך טענה, אין לקבל את טענות המערער לפיהן הוא היחיד שהועמד לדין מבין כל המעורבים בפרשיה הואיל ולא נמצא בתיק מעורב נוסף שנחשד במעורבות בפרשיה זו.

י"ט. ביום 7.11.21 הגיב הסנגור על הדברים וטען, שגם לאחר תגובת ב"כ המדינה נותרו אותן תהיות ואין זה ברור איזה תיק חקירה נפתח כנגד אותו עד ומאיזה נימוקים נסגר התיק. לטעמו של הסנגור, דברי ב"כ המדינה בהודעתה הם כלליים וללא כל אסמכתא. לדעתו, קיימות כל הראיות להגשת כתב אישום באופן מידי כנגד אותו עד לנוכח ההודאה ו"הדבר מה" הקיים בתיק זה, מבלי להתייחס לעשרות מיליוני השקלים שחילק לעוסקים אחרים, מה גם שאותו עד הודה שפעל במזיד בצוותא עם שותפו למכירת חשבוניות פיקטיביות ואין זה ברור כיצד נסגר תיק של עד שהודה בפני החוקרים שמהות העסק שלו היא מכירת חשבוניות פיקטיביות. כמו-כן טען הסנגור, שב"כ המדינה לא המציאה לבית המשפט את מספר תיק החקירה כנגד אותו עד, וגם לא ציינה מה פעולות החקירה שבוצעו נגדו ומהו הנימוק המשפטי לא-נקיטת הליכים כנגדו מעבר לאמירה תמוהה שלא היה מקום להעמידו לדין מפאת חוסר ראיות.

בנוסף טען הסנגור, שיש לעיין בעדותו המלאה של אותו עד (עמ' 35-39 לפרוט' של בית משפט קמא מיום 19.4.21) והוסיף, שגם באמירותיהם של שאר העדים, הן בחקירות והן בפני בית משפט קמא, יש מעבר לבסיס ראייתי להאשמה בהפצת חשבוניות מס פיקטיביות.

הסנגור מלין על-כך, שהמדינה לא עשתה כל פעולה כנגד עדים אלה הגם שחלקם בתיק זה חמור בהרבה מחלקו של המערער, שביצע את העבודות ושילם עבורן, אך לא עשה את המוטל עליו על-פי החוק לבדוק את מוצאי החשבוניות שקיזז. לטענת הסנגור, בחירת המדינה להגיש כתב אישום דווקא כנגד המערער מבלי לפתוח בחקירות או להגיש כתבי אישום נגד שאר המעורבים יש בה פגיעה קשה ובלתי מוסברת בתחושת ההגנות והשוויון בפני הדין ולכן לדבריו, טענת ההגנה מן הצדק עומדת בעינה.

כ. לאחר שנתנו דעתנו לכתב האישום המתוקן שהגישה המדינה כנגד המערער וכנגד החברה, לעדויות התביעה שנשמעו בבית משפט קמא עד לשלב שבו הגיעו הצדדים לכלל הסדר טיעון, לטיעונים לעונש בפני בית משפט קמא, ובכלל זה לעדות האופי ולדברי המערער עצמו בפנותו לבית משפט קמא, לגיליון ההרשעות הקודמות של המערער, לגזר הדין של בית משפט קמא, להודעת הערעור על נימוקיה, לפסיקה הרלוונטית בעבירות מסוג זה, לטיעוניהם של באי כוח הצדדים בפנינו בישיבה מיום 28.10.21, לרבות לדבריו של המערער עצמו, להודעת ב"כ המדינה מיום 1.11.21, לאחר שערכה בירור לפי החלטתנו בכל הנוגע לאחד מעדי התביעה, ולתגובת הסנגור מיום 7.11.21, מסקנתנו היא שדין

הערעור להידחות.

כ"א. הגם שסנגורו של המערער הקדיש חלק לא מבוטל מדבריו לטענת ההגנה מן הצדק, אכיפה בררנית, אפליה, אי-השלמת החקירה, ושיהוי בהגשת כתב-האישום, סבורים אנו, שתחילה ראוי לעמוד על מהות העבירות שבגינן הורשע המערער וחומרתן.

המערער הורשע ב-25 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לו לגביו מסמך כנדרש בסעיף 38 לחוק מע"מ, דהיינו, עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ ביחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ, וכן הורשע בעבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ על-כך שהכין, ניהל או הרשה לאחר להכין ולנהל פנקסי חשבונות כוזבים.

בעוד שעבירה לפי סעיף 117(א) של חוק מע"מ דינה עד שנת מאסר אחת ראה המחוקק לנכון להחמיר במידה ניכרת את הענישה לגבי ביצוע עבירה לפי סעיף 117(ב) של חוק מע"מ (ביצוע עבירת מס במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס).

בעוד שעבירה לפי סעיף 117(א) של חוק מע"מ היא עבירת עוון, הרי עבירה לפי סעיף 117(ב) של החוק היא עבירה מסוג פשע, ותקופת המאסר בגינה היא עד חמש שנים, או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א) של חוק העונשין, התשל"ז-1977, וכאמור המערער הורשע בביצוע 25 עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) של חוק מע"מ, שבית משפט קמא ראה בהן מסכת עבריינית אחת.

יתר על כן, הרשעתו של המערער לפי סעיף 117(ב)(5) של חוק מע"מ היא ביחד עם סעיף 117(ב)(3) של חוק מע"מ, דהיינו, ביצוע עבירה לפי סעיף 117(ב) בנסיבות מחמירות ובעניינו, לפי ס"ק (3): **"העברייני במעשיו, הביא להתחמקות או להשתמטות מתשלום מס בסכום העולה על כפל הסכום הקבוע כקנס בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין"**.

במקרה של הרשעה לפי סעיף 117(ב)(2) של חוק מע"מ הענישה הצפויה למבצע העבירה היא **מאסר עד שבע שנים** או קנס פי חמש מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) של חוק העונשין.

כ"ב. כפי שבצדק ציין בית משפט קמא בגזר-דינו מתייחסת פסיקת בתי המשפט בחומרה לעבירות מס, כפי שביצע המערער, הואיל ומשמעותן היא פגיעה בקופה הציבורית ובאופן עקיף גורמת פגיעה זו גם לפגיעה עקיפה בציבור הנזקק לשירותי המדינה, המבוססים על גביית מסים.

לא זו בלבד, אלא שעבירות אלה פוגעות גם בערך השוויון בנשיאת נטל המס, וראו בעניין זה: רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13) (להלן: **"עניין אודיז"**), שאליו הפנה בית משפט קמא בגזר-דינו (בסעיף 7), ואלה הדברים:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון

בנשיאת נטל המס (רע"פ 4684/12 גחלי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.6.2012); רע"פ 3434/09 הרפז נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.4.2009); רע"פ 10699/07 קובן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.1.2008)).

לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.1.2013); רע"פ 9742/11 רייך נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.2.2012); רע"פ 7310/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010)). עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתתפות עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי (רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012); רע"פ 8581/11 סטיון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.11.2011); רע"פ 3137/04 חג'י נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 18.4.2004))."

כ"ג. על-כך יש להוסיף, וכעולה מן העובדות שפורטו בכתב-האישום המתוקן שבהן הודה המערער, כי עסקינו, כפי שציין בית משפט קמא, ב-25 עבירות שבוצעו על-פני תקופה של כשלוש שנים (2011 - 2014) תוך תכנון מוקדם, השקעת מחשבה רבה ותעוזה. דהיינו, המערער והחברה עשו שימוש ב-25 חשבונות פיקטיביים שסכומן המצטבר הסתכם בלא פחות מ-874,384 ₪, שהם כספי המדינה, ואותם ניכו המערער והחברה כמס תשומות, תוך שימוש במסמך שקרי מתוך מטרה לקבל כספים במרמה מקופת המדינה, ודומה כי אין להרחיב מעבר לכך על-מנת לעמוד על חומרת עבירות המס שביצעו המערער והחברה.

כאילו אין די בכך, ראוי עוד ליתן את הדעת על-כך כי למרות שחלפו כשבע שנים לערך מאז תום התקופה הרלוונטית (2014) ועד היום, לא דאגו המערער והחברה להסיר את המחדל, **אף לא במקצת** והדבר אף מוסיף נופך חומרה למעשיהם של המערער והחברה.

כ"ד. קיים מנעד רחב של פסיקה בכל הנוגע לענישה בעבירות מס. ב"כ המדינה הצביעה, מטבע הדברים, על ענישה מחמירה בעוד שהסנגור הצביע על ענישה מקלה יותר, ואולם יש כמובן לדון בכל מקרה על-פי נסיבותיו הספציפיות הן באשר לביצוע העבירה והן באשר למבצע העבירה.

כך למשל, מפנה הסנגור בערעורו לעפ"ג (מחוזי ירושלים) 9577-06-13 **מדינת ישראל נ' גלוברמן** + עפ"ג 15162-06-13 **גלוברמן נ' מדינת ישראל** (10.7.13). באותו מקרה הורשע הנאשם, בין היתר, בניהול פנקסי חשבון כוזבים בעבירות לפי סעיף 117(ב) של חוק מע"מ, ובית המשפט שלערעור, התערב בגזר הדין של בית משפט השלום והעמיד את תקופת המאסר על שישה חודשים לריצוי בעבודות שירות.

יצוין, כי באותו מקרה היו נסיבות אישיות יוצאות דופן, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן ובדו"ח של עובדת סוציאלית קלינית המלווה את משפחת הנאשם מזה שנים. מן התסקיר והדו"ח עלו נתונים הנוגעים למשמעות הרסנית שעלולה להיגרם לאחד מבני המשפחה ככל שישלח הנאשם למאסר. ואולם, בנוסף לכך ציין

בית המשפט שלערעור, שם, כי בדיון בבית משפט השלום יכולה הייתה להיווצר ציפיה מסוימת אצל הנאשם שייגזר עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לאחר שבית משפט השלום הורה להכין חוות דעת בעניינו של הנאשם וחזר על עמדתו לפיה נכון יהיה לקבל חוות דעת מטעם הממונה על עבודות שירות.

לעומת זאת, בעניינו לא התבקשה הזמנת תסקיר של שירות המבחן וכמו כן נמנע בית משפט קמא (ובצדק) מלהפנות את המערער לממונה על עבודות שירות.

כ"ה. עוד הפנה הסנגור לרע"פ 11640/05 **סופרסטאר מרקט וסאלח אבו יוסף נ' מדינת ישראל** (14.5.06). באותו מקרה הועמדו הנאשמים לדין בגין 9 עבירות אי-הגשת דו"חות מס במועד לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מע"מ. בית משפט השלום גזר על המערער 10 חודשי מאסר בפועל, כשבעת מתן גזר הדין חובם של המערערים לרשויות המס הגיע ל-270,000 ₪. נזכור שבעניינו, סכום המע"מ הוא **874,384 ₪**.

בערעור לבית המשפט המחוזי הועמדה תקופת המאסר בפועל על 7 חודשים (כשבאותה תקופה האפשרות לרצות עונש מאסר בעבודות שירות הוגבלה לפרק זמן של עד 6 חודשים).

בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה, ובהחלטה צוין, בין היתר, כי לפי הפסיקה יש לנקוט מדיניות ענישה מחמירה בכל הנוגע לעבירות מס נוכח הפגיעה הרעה בחיי הכלכלה וההשלכות החברתיות המזיקות ומה גם שהנאשמים נמנעו תקופה ארוכה מלשלם סכום כלשהו על חשבון החוב ורק בשלב הערעור הגיעו הנאשמים להסכם עם רשויות מע"מ להסדרת החוב. צוין, כי **"השלב לפעול להסרת מחדלים הינו לפני הגשת כתב אישום ולכל המאוחר בעת הדיון בערכאה הראשונה"** (ע"פ 70165/99 **קשקש נ' מדינת ישראל** (14.9.99)).

כ"ו. כמו-כן הפנה הסנגור לעפ"ג (מחוזי באר-שבע) 6707/09 **אוסמה נ' מדינת ישראל** (24.11.10). באותו מקרה רכש הנאשם (שם) 12 חשבוניות מס פיקטיביות בסך 386,350 ₪ ורשם אותן כהוצאות בפנקסיו. בית משפט השלום גזר עליו 10 חודשי מאסר בפועל וכמו כן קנס בסך 150,000 ₪. הנאשם ערער לבית המשפט המחוזי.

דעת המיעוט הייתה שיש לדחות את ערעורו ואילו לפי דעת הרוב נגזרו עליו שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וכמו כן הופחת סכום הקנס.

צוין בפסק הדין של דעת הרוב, שהנאשם **שילם בשלב הערעור את יתרת החוב למע"מ** ולפי דעת הרוב **"לא יכולתי שלא להתרשם שיתכן שהמערער סבר כי עם הסרת המחדל יזכה להקלה בעונש אשר תאפשר לו את ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות..."**.

כמובן **שלא** זה המקרה אשר בפנינו שהרי המערער והחברה לא שילמו דבר על חשבון החוב.

כ"ז. עוד הפנה הסגור לעפ"ג (מחוזי מרכז) 10113-06-12 **מדינת ישראל נ' גרייזמן** + עפ"ג 56942-05-12 **גרייזמן נ' מדינת ישראל** (9.9.12) (להלן: "**עניין גרייזמן**"). באותו מקרה הורשע הנאשם בביצוע 30 עבירות של אי-הגשת דו"חות מע"מ ונדון ל-4 חודשי מאסר לריצוי בפועל ותשלום קנס בסך 30,000 ₪.

באותו מקרה זקף בית משפט השלום לקולה את עברו הנקי של הנאשם, נסיבותיו האישיות והזמן שחלף מאז בוצעו העבירות ועד מתן גזר הדין.

הנאשם ערער לבית המשפט המחוזי על חומרת העונש והמדינה על קולת העונש. באותו מקרה הסתבר שהנאשם הסיר את המחדל לגבי 26 דו"חות ורק לגבי 4 דו"חות (בסכום של כ-425,000 ₪) הוא לא הסיר את המחדל, ואף אינו יכול להסירו נוכח קשיים כלכליים. ב"כ הנאשם גם הצביע על היות הנאשם ללא עבר פלילי.

בית-המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה **בעניין גרייזמן** וקבע, שהנאשם ירצה שישה חודשי מאסר מאחורי סורג ובריה ואף ציין: "**בית-המשפט העליון פסק לא אחת כי כאשר מדובר באי-הגשת דו"חות מע"מ במועד יש לנקוט מדיניות ענישה מחמירה בשל פגיעתם הרעה בחיי הכלכלה והשלכותיהן החברתיות המזיקות**". עוד הוסיף בית-המשפט (שם) שהדבר נכון במיוחד כשהנישום, שאינו מגיש את הדו"חות בזמן, אינו מסיר את המחדלים על-פני תקופה ארוכה, ובאותו מקרה לא הסיר הנאשם את המחדלים לגבי ארבע דו"חות מע"מ שטרם הגיש.

איננו סבורים שיש בפסק דין זה כדי לסייע במידת כלשהי בידי המערער שהרי **בעניין גרייזמן** הנ"ל נגזרו על הנאשם **שישה חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה** למרות שהסיר את המחדל לפחות לגבי חלק מן הדו"חות. כמו-כן העבירות בהן הורשע (אי-הגשת דו"חות מע"מ) חמורות פחות מן העבירה של חשבוניות פיקטיביות שלפיה הורשע המערער אשר בפניו, ועל ההתייחסות החמורה של החוק הפסיקה לעבירה של שימוש בחשבוניות פיקטיביות כבר עמדנו.

כ"ח. כמו-כן, ובמובחן מעניין **גרייזמן** יש לחובת המערער (יליד 1975) הרשעות קודמות, אם כי **לא** בעבירות מס, דהיינו, בשנת 2002 הורשע המערער בעבירה של חבלה חמורה לפי סעיף 333 של חוק העונשין וכן חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 ה של חוק העונשין ונדון ל-12 חודשי מאסר בפועל.

בנוסף, ביום 28.6.19 (דהיינו, כשלושה חודשים **לאחר** שהוגש כנגד המערער כתב-האישום מושא הליך זה) ביצע המערער עבירות של איומים לפי סעיף 192 של חוק העונשין, חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 של חוק העונשין, החזקת אגרופן או סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) של חוק העונשין, פציעה כשהעברין מזוין לפי סעיף 335(א)(1) של חוק העונשין ופציעה על ידי שניים או יותר לפי סעיף 335(א)(2) של חוק העונשין, ונדון ל-14 חודשי מאסר בפועל.

כ"ט. כאמור כבר לעיל, פסיקת בית-המשפט העליון מורה לנו שיש להחמיר בענישה בעבירות פיסקליות ובהן גם עבירות מס כלכליות הואיל ויש להביא לידי ביטוי בענישה את הפן ההרתעתי ולהדגיש את הסטיגמה

שראוי להטביע בעברין כדי שיחוש בסלידת החברה כלפיו. וכך נכתב בע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ט (3) 721 בעמ' 727:

7. "עבירות המס הכלכליות הפכו בשנים האחרונות להיות רעה חולה, ומכאן שיש מקום ליתן לכך משקל בענישה מן הפן ההרתעתי. כך שבבוא בית-המשפט לגזור את דינו של אדם אשר הורשע בעבירות מסוג זה, לא ייתן משקל לנסיבות אישיות ולמצוקה כלכלית (ראה ת"פ 7228/97 מדינת ישראל נ' דיב [6]).

בעניין דרכי הענישה בעבירות כלכליות עמד השופט ד' לזין במאמרו: "כאמור, גישת התגמול דהיום רואה להדגיש הסטיגמה שראוי להטביע בעברין למען יחוש בסלידת החברה כלפיו, על מנת שיוטבע בו אות קלון. הפסיקה חזרה והדגישה היבט זה, ככל שמדובר בעבירות פיסקליות, בעבירות מס-הכנסה, שבהן יש והחברה מתייחסת לעברין, לא כאל מי שחטא כלפיה, לא כמי שראוי לענישה של ממש, אלא כמי ש'התחלק', ובשל כך עליו לבוא על עונשו" (ראה ד' לזין "גוזרים את הדין" [7], בעמ' 187). 8. אין בידי לקבל את טענתו של המערער 2 שלפיה מאחר שמדובר בעבירות כלכליות, הרי שמוקד הענישה בגין הינו בעיקרו כלכלי. כאשר עסקין בעברייני מס, בעבירות כלכליות, בעבירות מירמה וכדומה, שבהן העברין מקווה להפיק רווח כספי רב, חשוב להטיל לצד הקנס גם עונש של מאסר בפועל למען ידע העברין שאין החוטא יוצא נשכר. אם חשב לתומו שהסיכון להפיק טובת הנאה כספית ניכרת מצדיק נטילת סיכון, עליו לדעת כי אם יועמד לדין ויוטל עליו קנס הוא צפוי גם לכך כי תישלל חירותו וגם כי יפסיד את הרווח המדומה, פרי הבאושים של המעשה העברייני. על-כן ראוי ונכון היה להטיל על המערערים עונש מאסר בפועל משמעותי וכן קנס כפי שאכן עשה בית-המשפט המחוזי" (ההדגשה שלנו).

דבריו הברורים האלה של בית-המשפט העליון, שנכתבו לפני כ-17 שנה, יפים ונכונים הם גם לעניינו של המערער.

7. בדומה לכך, עיינו ב-רע"פ 3272/07 סמיר טאהא נ' בית המכס והמע"מ (17.7.07):

"לא למותר להזכיר, כי בית משפט זה קבע בעבר כי העונש ההולם בגין עבירות פיסקאליות הוא עונש מאסר אשר ירוצה מאחורי סורג ובריח ואין להסתפק בעונש שירוצה בעבודות שירות. לפיכך אין לי אלא לקבוע שהעונש שהוטל על המבקש אינו חורג ממתחם הענישה המקובל בעבירות המס שביצע, עבירות המצדיקות ענישה ממשית... " (ההדגשה שלנו).

ל"א. ב-רע"פ 5823/09 עיסאם באשיתי נ' מדינת ישראל (17.8.09), (להלן: "עניין באשיתי"), מדובר היה בנאשם שהיה כבן 22 בזמן ביצוע העבירות: שתי עבירות של פעולה במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס, ושתי עבירות של הוצאת חשבונית מס ללא זכאות לכך, דהיינו, באישום אחד הוציא הנאשם חשבוניות מס פיקטיביות על שם חברה והעביר אותן לגורמים שונים תמורת תשלום לפי אחוז מן הערך הנקוב בחשבוניות, ובאישום השני נמכרו חשבוניות פיקטיביות בסכום מצטבר של למעלה מ-11 מיליון ₪ לחברות נוספות.

בעוד שבית משפט השלום הסתפק בכך שהטיל על אותו נאשם 12 חודשי מאסר בפועל, קיבל בית-המשפט

המחוזי את ערעור המדינה והעמיד את תקופת המאסר בפועל על 18 חודשים, וכן הכפיל את הקנס והעמידו על 80,000 ₪.

גם שם ציין בית-המשפט העליון בהחלטתו בבקשת רשות הערעור, כי "נוכח פגיעתה הקשה של עבריינות המס במשק ובכלכלה, במגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המסים, ואף בשל הקושי הרב שבחשיפתה יש לנקוט ביד קשה בטיפול בעבירות אלה ולהעניק משקל מיוחד להיבט ההרתעתי של העבריינים במסגרת שיקולי הענישה ... חומרה יתרה נודעת להעלמות מס באמצעות חשבוניות פיקטיביות, הואיל והן מאפשרות לגזול מן הקופה הציבורית סכומי עתק..." (ההדגשה שלנו).

ל"ב. ב-רע"פ 1238/19 אהרון אחדות נ' מדינת ישראל (27.2.19) נדון עניינו של נאשם אשר לצורך הפחתת חבותו במע"מ ניכה מס תשומות באמצעות קיזוז על סמך חשבוניות פיקטיביות כשבסה"כ ניכה על-פני ארבע שנים מס תשומות בסך 232,468 ₪ מבלי שיש בידיו חשבוניות מס כדין. באותו מקרה שקל בית משפט השלום לקולה את היותו אדם נורמטיבי התורם לחברה, העובדה שקיבל אחריות על מעשיו, וניסה להסיר את המחדלים, וכן הביא בחשבון את מצבו הרפואי והטיל עליו 5 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ולרבות קנס.

בית-המשפט המחוזי דחה את הערעור הגם שזקק לזכות הנאשם (שם) את האחריות שנטל, את מצבו הנפשי ואת הסכום שהשיב לקופה הציבורית, וכן ציין בית-המשפט המחוזי, שענישה על דרך עבודות שירות אינה מבטאת איזון ראוי של מכלול שיקולי הענישה, לרבות הרתעת הרבים והרתעת היחיד. נזכיר, שבעניינו מס התשומות שנוכה על בסיס החשבוניות הפיקטיביות הוא כמעט פי ארבע: 874,384 ₪. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

ל"ג. ב-רע"פ 1154/20 יהודה מלכה נ' מדינת ישראל (12.2.20) הורשע הנאשם, בעבירות מס רבות לפי פקודת מס הכנסה ובית משפט השלום הטיל עליו צו של"צ בהיקף 400 שעות, אולם ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי התקבל.

נקבע, שם, כי מתחם הענישה ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר, ויש להביא בחשבון את הנזק הרב שנגרם לקופה הציבורית, וכן את העובדה שהנאשם טרם שילם לרשויות את סכומי המס שהיה עליו לשלם, אך לצד זאת נשקלו לקולה נסיבותיו האישיות, התסקיר שהוגש בעניינו, השיהיו שחל בהגשת כתב-האישום נגדו, וסיכויי השיקום.

בסופו של יום גזר בית-המשפט המחוזי על אותו נאשם 12 חודשי מאסר בפועל (חלף צו השל"צ שהוטל בבית משפט השלום).

בקשת רשות הערעור נדחתה ונקבע: **"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בביצוע עבירות מס, ועל כך שנקודת המוצא בגזירת עונשו של נאשם שביצע עבירות אלה היא מאסר בפועל. עוד נקבע בפסיקה כי על בית-המשפט הגוזר את עונשם של עבריינים המבצעים עבירות מס להעדיף את האינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם"** (ההדגשה שלנו).

ל"ד. הסנגור הדגיש הן בפני בית משפט קמא והן בפנינו את השיהיו הניכר שחל בהגשת כתב-האישום כנגד המערער. בית משפט קמא היה ער לכך (פסקה 23 בגזר הדין) וציין, כי אין מחלוקת על-כך שמדובר בשיהיו משמעותי מאוד, וכי התשובה שניתנה על ידי ב"כ המדינה לא הניחה את הדעת, ולכן קבע, ובצדק, שיש ליתן ביטוי לשיהיו המשמעותי בענישתו של המערער, אך הוסיף לצד זאת, שהשיהיו לבדו אינו מצדיק הימנעות מהטלת עונש מאסר בהביאנו בחשבון את חומרת מעשיו של המערער, סכום המרמה והעובדה שהמחדל לא הוסר, אף לא במקצת.

לכן, החליט בית משפט קמא להביא את השיהיו בחשבון באופן מתון יותר בקביעת העונש ומה גם שהמדינה

עצמה הביאה את השיהוי בחשבון שעה שהגבילה את עצמה לטעון לעונש מאסר בפועל שלא יעלה על 15 חודשים.

ל"ה. לעניין משמעות השיהוי בהגשת כתב-האישום אנו מפנים לרע"פ 9004/18 מאיר יצחקי ואח' נ' מדינת ישראל (31.12.18) (להלן: "עניין יצחקי").

באותו מקרה הורשע הנאשם בביצוע עבירות מס של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין. בית משפט השלום גזר עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וקנס בסך 120,000 ₪, ובית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, ציין שמתחם הענישה נע בין 12 חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל חלף עונש המאסר שהוטל עליו בבית משפט השלום. הוגשה בקשת רשות ערעור ובה הודגש עברו הפלילי הנקי של המערער, תרומתו לחברה, ההתדרדרות שחלה במצב בריאותו הגופנית והנפשית, המצב הבריאותי של רעייתו, והעובדה ששילם את קרן החוב לרשויות המס כבר בזמן ההליך בבית משפט השלום. הודגש עוד, בדומה לענייננו, שגזר הדין ניתן למעלה מ-10 שנים לאחר ביצוע העבירות מה שמחייב לפי הנטען הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. בית-המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור, ולעניין חלוף הזמן נכתב שם, בפסקה 10:

"הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות. חרף ניסיונם של המבקשים לשוות לטענותיהם נופך עקרוני, אני סבור כי למעשה, בקשתם נטועה היטב בדל"ת אמותיו של עניינם הפרטני.

בפרט, אני סבור כי טענות המבקשים בנוגע למקומו ועוצמתו של שיקול חלוף הזמן אינן מעוררות כל סוגיה עקרונית, אלא מבקשות לאתגר את האופן שבו יושמו אמות מידה פסיקטיות מושרשות על נסיבות עניינם. אמנם, הלכה היא כי יש בחלוף הזמן כדי להוות שיקול לקולא בגזירת עונשו של נאשם. ואולם, בית משפט זה עמד לא אחת על כך שמשקלו של שיקול זה, כמו גם אופן השפעתו המדויק על גזירת עונשו של נאשם מסוים, תלויים בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. אמירה ברוח דומה הובעה בפסק הדין בע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם בבנו] (31.12.2008):

"לא כל עיכוב [בהליכים בעניינו של נאשם - י' א'] נושא עליו 'שובר הנחה' הפוטר נאשם מעונש בכלל ומעונש מאסר בפרט. גם במצב מעין זה שומה על בית המשפט לבחון את מכלול האינטרסים הצריכים לענישה. מדובר בשיקול שעל בית המשפט לשקול ולקבוע מהו הביטוי ההולם לו בגזירת העונש" (שם, בפסקה 338). (ההדגשה שלנו).

יוער כי הלכה זו מוצאת תימוכין אף בהצעת החוק שעליה ביקשו המבקשים להסתמך בבקשתם, חרף העובדה שטרם אושרה על-ידי המחוקק. הצעת חוק זו מבקשת להעניק לבית המשפט סמכות לסטות ממתחם הענישה שקבע, בין היתר בשל חלוף "פרק זמן ארוך במיוחד" מעת ביצוע העבירה. ואולם, כעולה מסעיף 2 להצעת החוק ומדברי ההסבר לה, סמכות זו לא תופעל כעניין שבשגרה, אלא בהתקיים "נסיבה מיוחדת ויוצאת דופן" המצדיקה סטייה ממתחם

הענישה "כדי למנוע עיוות דין", וכפי שהודגש בדברי ההסבר להצעת החוק:

"כמובן שלא בכל מקרה הימשכות ההליכים המשפטיים מצדיקה הקלה של ממש או אף הקלה כלשהי בעונשו של נאשם, ולעתים עקרון ההלימה ואינטרסים אחרים יצדיקו את מיצוי הדין עם הנאשם גם בחלוף זמן" (שם, בעמוד 1079). (ההדגשה שלנו).

בעניין יצחקי הנ"ל חזר בית-המשפט העליון על-כך **שבעבריינות מס נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל** ונוכח החומרה העקרונית של העבירות שבהן הורשעו הנאשמים (שם) ולמרות מכלול הנסיבות האישיות והמשפחתיות, וחרף חלוף הזמן בין מועד ביצוע העבירות למועד מתן גזר הדין, נדחתה בקשת רשות הערעור.

ל"ו. נציין, שבעניינינו קבע בית משפט קמא, שמתחם העונש ההולם בעבירות מושא הדיון נע בין 12 חודשי מאסר ל-30 חודשי מאסר בפועל וקנס הנע בין 50,000 ₪ עד 150,000 ₪, ואולם, מכיוון שהמדינה טענה למתחם ענישה שנע בין 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל וקנס בטווח של 43,000 ₪ עד 87,000 ₪ החליט בית משפט קמא לקבוע את עונשו של המערער בשים לב למתחם הענישה שהמדינה טענה לו.

מכאן, שעונש המאסר בפועל של 11 חודשים שהטיל בית משפט קמא על המערער הוא קרוב מאוד לקצה התחתון של מתחם הענישה, דהיינו, חודש אחד למטה מן המתחם שנקבע בפסיקה (שהרי, הרף התחתון הוא 12 חודשים), וחודש אחד מעל הקצה התחתון של מתחם הענישה שהציגה המדינה (רף תחתון של 10 חודשים). סבורים אנו, כי בהתחשב בכך שמדובר ב-25 חשבוניות פיקטיביות שהמע"מ בגינם הוא 874,384 ₪, כשהמחדל לא הוסר אף לא במקצת, ומשעסקין בעבירות שבוצעו במחשבה תחילה, בתכום ובתעוזה, ניתן לומר שעונש המאסר בפועל שהוטל על המערער הוא מתון אף בהביאנו בחשבון את הטענות ואת הנסיבות המקלות להן טען הסנגור. הוא הדין באשר לקנס (50,000 ₪), אשר קרוב מאוד לרף התחתון של המתחם. ל"ז. נוסף, כי בהתאם לפסיקה אין לקבל את הטענה לפיה מצבו הכלכלי של המערער לא אפשר ואינו מאפשר לו להסיר את המחדל.

אנו מפנים לדברי כב' השופטת (בדימוס) ד. דורנר ברע"פ 4844/00 אריה ברקאי נ' מדינת ישראל פ"ד נ"ו(2) 37, בעמ' 46:

"זאת ועוד, גם כאשר עיכוב הכספים מוסבר בקיומם של קשיים כלכליים, ואף אם העיכוב נעשה רק מתוך שאיפה לדחות במעט את מועד העברת הכספים, עדיין מתעורר חשש שבנסיבות מסוימות לא יוכלו רשויות המס לקבל כספים אלו כלל אם הפרט ייקלע למצב של חדלות-פירעון, כפי שגם אירע במקרה שבפנינו.
יוצא אפוא כי על-פי תכליתם, האיסורים הפליליים על הימנעות מהעברת מסים שנגבו משתרעים גם על מצבים שבהם לפרט עומדת אך ברירה בין עיכוב כספי המסים בידיו לבין התמוטטותו הכלכלית. שכן, לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו. על-כן יש לקבוע כי ההגנות של "הצדק סביר" ונקיטת האמצעים הסבירים או הנאותים למניעת העבירה אינן חלות אף אם העיכוב בהעברת כספי המסים נבע ממצוקה כלכלית קשה שהותירה בפני הפרט אך בחירה בין העברת כספי המסים, שאינם שייכים לו, לבין

קריסתו הכלכלית". (ההדגשה שלנו).

כמו-כן עיינו בעניין **אודיז** שאותו כבר הזכרנו לעיל, פסקה 8:

"אכן, המבקש אינו יכול לרפא את מחדל אי-העברת ניכויי המס לרשויות, נוכח הליך פשיטת הרגל בו הוא מצוי. ואולם, בית משפט זה קבע בעבר, כפי שצינה גם ערכאת הערעור, כי לא ניתן לראות בהעדר היכולת לגבות מהעברייני את חוב המס, במישור האזרחי, משום הסרת המחדל על ידו או שיקול להקלה בעונשו...".

ובהמשך:

"מצבו הכלכלי של המבקש, גם הוא אינו מהווה עילה להתערבות בגזר-דינו. במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אי די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם...". (ההדגשה שלנו).

ל"ח. כאמור, טען הסנגור ארוכות הן בכתב והן בעל-פה להגנה מן הצדק, לאפליה פסולה, אי-השלמת החקירה על ידי רשויות המס, ולאכיפה בררנית שבאה לידי ביטוי בכך שהמדינה לא נקטה בהליכים כלשהם כנגד עדי התביעה שהיו, כך נטען, מעורבים בהפצת חשבוניות פיקטיביות, ובאופן מיוחד הפנה הסנגור לאחד מן העדים שהודה מפורשות כי פעל בצוותא עם שותפו למכירת חשבוניות מס פיקטיביות, ובית משפט קמא אף העמיד את אותו עד על זכותו שלא להפליל את עצמו (עמ' 38 לפרוט'). עוד טען הסנגור, שרשויות המס לא ביצעו חקירה כנדרש הגם שהמערער המציא להם בשנת 2006 קלטת בנושא זה.

בית משפט קמא ציין בגזר-דינו, שאין מקום לעשות שימוש במסגרת גזר הדין בעובדות שלא צוינו בכתב-האישום המתוקן, ומטבע הדברים לא נקבעו בענייני ממצאים, שהרי שמיעת הראיות נקטעה משנעשה הסדר טיעון והמערער הודה והורשע בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן. ל"ט. חרף האמור לעיל, הורינו לב"כ המדינה במסגרת הדיון שהתקיים בפנינו ביום 28.10.21, לברר את טענת הסנגור שהליו, בין היתר, על-כך, שלא ננקטו הליכים כנגד אותו עד שהודה מפורשות מעל דוכן העדים שהוא ושותפו עוסקים בהפצת חשבוניות פיקטיביות.

כפי שכבר ציינו לעיל, מסרה ב"כ המדינה בהודעתה מיום 1.11.21, שכנגד אותו עד נפתח תיק חקירה בחשד להפצת חשבוניות פיקטיביות, ואולם לאחר בחינה על ידי יועץ משפטי נסגר התיק בהיעדר ראיות מספיקות. נדגיש, כי ב"כ המדינה ציינה בהודעתה: **"בבחינת החומר הראייתי בתיק עלה כי החשדות התמקדו בפורמטים אחרים, שאינם מהפורמט נשוא כתב האישום שהוגש נגד המערער"** (ההדגשה שלנו). עוד הפנתה ב"כ המדינה לכך, שלא עלה חשד כי העד בו מדובר הוא אשר הפיץ את החשבוניות מושא כתב-האישום, ולכן לא היה מקום להעמידו לדין.

נוכח האמור ציינה ב"כ המדינה, שיש לדחות את טענת המערער, שהוא היחיד שנותן את הדין מבין כל המעורבים בפרשיה, הואיל ולא נמצא בתיק מעורב נוסף שנחשד בביצוע העבירה.

הסנגור מצדו אינו מקבל את האמור בהודעתה של ב"כ המדינה, וסבור, שקיימות כל הראיות להגשת כתב אישום באופן מיידי נגד אותו עד, שהודה בהפצת חשבוניות פיקטיביות בצוותא עם שותפו, ולכן אין הסנגור מוכן לקבל את עמדת ב"כ המדינה שלא היה מקום לסגור את התיק כנגד אותו עד מחמת חוסר ראיות, והוא חוזר על

עמדתו שהתנהלות המדינה בעניין זה פוגעת בתחושת ההגיונות והשוויון בפני הדין, וכמו כן טען: **"וקשה להאמין כי בתיק זה המשיבה יכלה לטעון כי עדיה היו אמינים"**.

מ. אין בידינו לקבל את השגותיו אלה של הסנגור. משנפסקה שמיעת הראיות בתיק והושג הסדר טיעון, והמערער הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן, אין מקום כרגע להיזקק לשאלה האמנם היו עדי התביעה אמינים, אם לאו, משלא נקבעו עובדות וממצאים בנושא זה. כמו-כן, לא ניתן לטעון שהמדינה לא חקרה את העד אשר מסר בבית המשפט, כי הוא ושותפו עסקו בהפצת חשבוניות פיקטיביות, שהרי העד נחקר בחשד להפצת חשבוניות פיקטיביות. משהגיעה המדינה למסקנה שיש לסגור את התיק כנגד אותו עד בהיעדר ראיות מספיקות (ומה גם שהחשד **לא** התייחס לחשבוניות מושא כתב-האישום) לא ניתן לקבוע כי מדובר ב"אכיפה בררנית". למעשה, אין בפני בית-המשפט ממצאים וקביעות עובדתיות מהם ניתן להסיק שאכן עסקין ב"אכיפה בררנית". לא ניתן לקבוע שנפגע עיקרון השוויון בפני החוק, כשם שלא ניתן להצביע על-כך שנגרם עיוות דין למערער.

מ"א. אנו מפנים לפסק דינו של בית-המשפט העליון **בעניין באשיתי**, שכבר הוזכר לעיל, ובו הלין הנאשם, שהורשע בהעברת חשבוניות מס פיקטיביות לגורמים שונים ומכירת חשבוניות פיקטיביות, על-כך שרוכשי החשבוניות עצמם זוכו בבית משפט השלום מן העבירות שיוחסו להם מחוסר ראיות, ואף נטען, שם, על ידי אותו נאשם, כי העבריינים המרכזיים בפרשיה היו רוכשי החשבוניות, הואיל והם הואשמו בהעלמת מס, ואילו מעמדו של הנאשם בתיק אינו אלא משני (לטעמו), שהרי הוא סיפק את החשבוניות, אך לא היה הנהנה העיקרי ממעשי המרמה.

כב' השופט (בדימוס) ס' גובראן קבע, שם: **"זיכויים של רוכשי החשבוניות לא מפחיתה מן האחריות בה ראוי שישא"**. דברים אלה נכונים, בשינויים המחויבים כמובן, גם לענייננו.

מ"ב. לא נעלמו מעינינו טענותיו של המערער בנוגע לנסיבות האישיות והמשפחתיות. נתנו דעתנו גם לדברים שאמר המערער בטיעון לעונש בפני בית משפט קמא, וכמו כן בדיון שהתקיים בפנינו. אכן, הטלת עונש מאסר בפועל על המערער מהווה, מטבע הדברים, הכבדה גם על משפחתו, אך כפי שבצדק העיר בית משפט קמא (פסקה 24), זו נגזרת טבעית של מהות עונש המאסר.

נוכח החומרה הרבה שבה מתייחסת פסיקת בית-המשפט העליון לעבירות מס, ובמיוחד משעסקין בשימוש בחשבוניות פיקטיביות, שהיא עבירה מסוג פשע, שעונשה עשוי להגיע (בנסיבות חמורות) עד שבע שנות מאסר, ובהינתן העובדה שסכום המע"מ בגין החשבוניות הפיקטיביות מסתכם ב- 874,384 ₪, והמחדל לא הוסר, אף לא במקצתו, למרות השנים שחלפו מאז, אכן אין מנוס מלהטיל על המערער עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

בנסיבות אלה הענישה שהוטלה על המערער איננה חמורה כלל, ואיננו סבורים כי נפל פגם כלשהו בגזר-דינו של בית משפט קמא שיהיה בו כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

הקנס שהוטל על המערער הוא בקצה התחתון של מתחם הענישה, ואף הוא אינו מצדיק את התערבותנו.

מ"ג. התוצאה מכל האמור לעיל היא, שאנו דוחים את הערעור.

על המערער להתייצב למאסרו בבית המעצר קישון **ביום ראשון 2.1.2022 עד השעה 10:00** או על-פי

החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336, וכן עליו להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

על מזכירות בית-המשפט להמציא את העתק פסק הדין לשב"ס.

ניתן היום, י"ד כסלו תשפ"ב, 18 נובמבר 2021, במעמד הנוכחים.

מ' דאוד, שופט

א' בולוס, שופט

י' גריל, שופט עמית
[אב"ד]